

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Σ Μ Ο Σ

Μέσα στον πανανθρώπινο χώρο του "κοινωνικού γίγνεσθαι" συντίθεται το σενάριο της ζωής κάθε ανθρώπου, ο οποίος ακολουθεί ένα ξεχωριστό και προσωπικό δράμα, μια πορεία με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, με τις δικές της μοναδικές σημασίες.

Όπως είναι φυσικό, τα σενάρια αυτά είναι αναρίθμητα, όσα και οι άνθρωποι που συναντάμε στη πορεία της ζωής μας.

Οι πορείες είναι χωριστές και παράλληλες, πολλές φορές όμως εφάπτονται, τέμνονται.

Στις παράλληλες πορείες και ειδικότερα στα σημεία προσέγγισης, επαφής ή τομής, τα ανθρώπινα πρόσωπα συναντώνται, επικοινωνούν, ανταλλάσσουν εμπειρίες, επενεργούν αμοιβαία το ένα στο άλλο και ταυτίζονται ολοκληρωτικά. Μερικές φορές όμως απωθούνται, μένουν ψυχρά και αδιάφορα ή περιχαρακώνονται στη μοναξιά τους.

Γενικά, μέσα στο δράμα της συναντησιακής στιγμής, το ανθρώπινο πρόσωπο μπορεί να διαδραματίσει έναν αξιόλογο ή έναν ασήμαντο ρόλο στο σενάριο της ζωής του άλλου, ένα ρόλο με βαθιές επιδράσεις, του οποίου ο απόηχος διαρκεί όσο και η ζωή μας.

Εξ ορισμού η κοινωνία αποτελεί επικοινωνία ατόμων και προϋποθέτει την συμμετοχή και τις διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων.

Ο άνθρωπος με ανεπτυγμένη κοινωνική συνείδηση ολοκληρώνεται σαν χαρακτήρας και προσωπικότητα, υπηρετώντας τις διάφορες αξίες, γνωσιολογικές, ηθικές κ.λ.π. Συμβάλλει τοιουτοτρόπως στην πρόοδο του πολιτισμού.

Ό,τι προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο επιστρέφει πάλι σ' αυτόν, με την μορφή κοινωνικών αγαθών.

Εύλογο λοιπόν είναι, ότι ο κάθε νουνεχής πολίτης οφείλει να πορεύεται προς την υλοποίηση του ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ.

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ για τον άνθρωπο, είναι το μεγαλύτερο κεφάλαιο ηθικού περιεχομένου, καταξίωσης και αποδοχής, σε προσωπικό, οικογενειακό και κοινωνικό επίπεδο.

Διασφαλίζει και προασπίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, καλλιεργεί τον σεβασμό σε πανανθρώπινες αξίες όπως η δικαιοσύνη, η αξιοκρατία, η ισότητα, η ισονομία και ενισχύει την αντίληψη ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Εξασφαλίζονται ίσες ευκαιρίες μόρφωσης για όλους τους ανθρώπους και αντιμετωπίζεται η παιδεία, όχι ως μέσο κοινωνικής καταξίωσης, αλλά ως μέσο προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο.

Διαποτίζει τις σχέσεις πολίτη - κράτους με αισθήματα αμοιβαίας υπευθυνότητας και περιορίζει δράσεις πελατειακές και αντιδημοκρατικές.

Είναι η έκφραση της ολοκληρωμένης αποστολής του ανθρώπου στη ζωή.

Αποτελεί την ισορροπία, του είναι και του εγώ του επάνω στη γη, αφού μετά θάνατον «ου παραμένει ο πλούτος, ου συνοδεύει η ΔόξαΜακάρι οι ειρηνοποιοί ότι υιοί Θεού κληθήσονται».

Από τότε που οι άνθρωποι οργανώθηκαν σε κοινωνίες, παρουσιάστηκε η ανάγκη θέσπισης ηθικών κανόνων, ώστε να εξασφαλίζεται ο αλληλοσεβασμός και η αρμονική συνύπαρξή τους.

Βέβαια, κάθε εποχή αναλόγως προς τις τάσεις, την ιδεολογία και την νοοτροπία που κυριαρχούν στην κοινωνία, καθώς και τα πιστεύω και τις ανάγκες της, διαφοροποιείται ως προς το βαθμό προσέγγισης αξιών και την αποδοχή τους, όπως είναι ο ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ.

Αντίθετα, σήμερα θεωρούμε αδιανόητα τέτοια φαινόμενα, σε μια εξελιγμένη κοινωνία του εικοστού πρώτου αιώνα. Ωστόσο στον εννοιολογικό του πυρήνα, ο όρος ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ παραμένει ο ίδιος.

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ άπτεται της ηθικής, γι' αυτό και το αίτημα για την ύπαρξή του είναι διαχρονικό. Από τότε που συνειδητοποιείται ο ανθρωπισμός ως αξία, αναδεικνύεται σε αξία απόλυτη.

Ολόκληρος ο ελληνικός πολιτισμός, όπως ανακύπτει από τις κύριες εκδηλώσεις του, την πολιτική, την τέχνη, την φιλοσοφία κ.λ.π. αντιμετωπίζει τον άνθρωπο όχι μόνο σα βιολογικό ον, αλλά σαν ον θεωρητικό, ανακαλύπτοντας την αξία του νου και του λόγου.

Τη φροντίδα για τον άνθρωπο και τη διάκρισή του αυτή, κληρονόμησε η Αρχαία Ελλάδα στον Χριστιανισμό, με τον οποίο πραγματοποιείται ιστορικά το "δεύτερο" μεγάλο κίνημα υπέρ των αξιών του ανθρωπισμού.

Σύμφωνα με τις αρχές του Χριστιανισμού, κυρίαρχη θέση στον άνθρωπο έχουν ο ψυχικός κόσμος και η ηθική τελείωση του.

Το πρώτο κέντρο του ανθρωπισμού υπήρξε η Φλωρεντία, χάρη στις μεγάλους ποιητές Δάντη, Πετράρχη (που ίδρυσε και την πρώτη έδρα της ελληνικής για το δάσκαλο του Λεόντιο Πιλάτο) και τον Βακκάκιο.

Από την Ιταλία, το κίνημα ανθρωπισμού εξαπλώθηκε σε ολόκληρη τη Δυτική Ευρώπη.

Στην Ολλανδία με τούς Αγρίκολα και Έρασμο. Στην Γερμανία με τον Ιωάννη Ρευχλίνο, στη Γαλλία με τους Ιανό Λάσκαρη και Γουλιέλμο Βουδαίο, στην Αγγλία με το Θωμά Μώρο κ.λ.π.

Χωρίς ανθρωπιστικές αξίες

- Αν ζει κανείς χωρίς ανθρωπιστικές αρχές, δεν είναι παρά σκουπίδι και στάχτη.
- Ο Άνθρωπος είναι του κόσμου ο πολίτης - Αντισθένης (Κυνικός Φιλόσοφος 445-360 π.Χ).
- Ο Άνθρωπος δεν είναι ό,τι γεννιέται, αλλά ό,τι γίνεται - Γκαίτε (1749-1832).

Η αξιοπρέπεια του πλησίον

- Πάντα μου φαινόταν πολύ παράξενο, πώς ένας άνθρωπος θα μπορούσε να αισθάνεται τιμή, με την ταπείνωση των ομοίων του - Μαχάτμα Γκάντι (1689-1948).
- Το πιο δύσκολο από όλα είναι ν' αρέσεις σε πολλούς - Δημοσθένης.

Σας ευχαριστώ
Δημήτριος Μητρόπουλος